

บวรพรรณ ดิเรกโกด, สิริลักษณ์ รังสิวงษ์ และจิตติพงษ์ ยิ่งยง

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักระบาดวิทยา *Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology*

✉ borworn67@gmail.com

สถานการณ์โรคประจำสัปดาห์ที่ 34 ระหว่างวันที่ 19 - 25 สิงหาคม 2555 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ไข้เลือดออก เสียชีวิต จังหวัดกาญจนบุรี 1 ราย เพศชาย อายุ 4 ปี เรียนอยู่ชั้นอนุบาล 1 ไม่มีโรคประจำตัว น้ำหนักตัว 23 กิโลกรัม อยู่ที่ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ ก่อนป่วยไม่มีประวัติการเดินทางออกนอกพื้นที่ และไม่มีญาติเดินทางมาเยี่ยม เริ่มป่วยวันที่ 10 สิงหาคม 2555 ตอนเช้ามีไข้ มารดาให้ทานยาลดไข้พาราเซตามอล และเช็ดตัวลดไข้ อาการดีขึ้น วันที่ 12 สิงหาคม 2555 อาเจียน 5 - 6 ครั้ง วันที่ 13 สิงหาคม ยังอาเจียน 5 - 6 ครั้ง เข้ารักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ เวลา 09.42 น. อุณหภูมิ 36.5 องศาเซลเซียส ชีพจร 104 ครั้งต่อนาที หายใจ 26 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 100/55 มิลลิเมตรปรอท การตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด (CBC) : ฮีมาโตคริต 46.2% เม็ดเลือดขาว 25,590 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร นิวโตรฟิล 73.2%, ลิมโฟไซต์ 23.5%, เกร็ดเลือด 37,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์วินิจฉัย Severe sepsis เวลา 14.00 น. ส่งต่อโรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา เวลา 17.00 น. แกร็บ อุณหภูมิ 36.8 องศาเซลเซียส ชีพจร 112 ครั้งต่อนาที หายใจ 32 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 108/67 มิลลิเมตรปรอท มีอาการซึม มีจุดเลือดออกตามตัว ตรวจร่างกายตับโตขนาด 2 Finger Base ต่ำจากชายโครง Chest X - Ray Right Decubitus: right pleural effusion แพทย์วินิจฉัย DHF, severe sepsis, thrombocytopenia, hemoconcentrate เวลา 18.00 น. วัดความดันโลหิตไม่ได้ ผู้ป่วยเสียชีวิตในวันที่ 14 สิงหาคม เวลา 09.50 น.

ผลการตรวจต่อไวรัสเด็งกีโดยวิธี RT - PCR พบ Dengue serotype 2 ประวัติเสี่ยงพบว่าที่ผ่านมาไม่มีผู้ป่วยไข้เลือดออกในชุมชน เจ้าหน้าที่ได้ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมพบครอบครัวมีสมาชิกอีก 7 คน เป็นเด็ก 3 คน ผู้ใหญ่ 4 คน ในชุมชนไม่พบผู้ป่วยรายอื่น ผลการสำรวจดัชนีลูกน้ำยุงลายชุมชน ทั้งหมด 26 หลังคาเรือน ค่า HI 30.76% (8/26) บ้านผู้ป่วย ค่า CI 18.18 % (2/11) และบริเวณโรงเรียน ค่า CI 27.27% (15/55) แจกทรายอะเบท และพ่นหมอกควันในชุมชน ทั้ง 26 หลังคาเรือนและโรงเรียน ให้สุศึกษา

ประชาสัมพันธ์ในชุมชน การรณรงค์การกำจัดลูกน้ำยุงลาย โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนาจัดประชุม Dead case conference วันที่ 17 สิงหาคม 2555

2. ไข้เลือดออกช็อก เสียชีวิต จังหวัดเชียงใหม่ 1 ราย เพศหญิง อายุ 25 ปี อาชีพพนักงานบริษัทรถยนต์แห่งหนึ่ง อยู่ที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง ผู้ป่วยมีประวัติโรคไทรอยด์รักษามา 5 เดือน สมาชิกในครอบครัวจำนวน 3 คน ทุกคนเป็นปกติ เริ่มป่วยในวันที่ 9 สิงหาคม 2555 มีไข้สูง เบื่ออาหาร วันที่ 12 สิงหาคม 2555 เวลา 10.00 น. ไปโรงพยาบาลแมคคอร์มิค ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดกระบอกตา เหนื่อย อาเจียนเป็นเลือด เลือดออกทางช่องคลอด สัญญาณชีพแรกรับ อุณหภูมิ 39.5 เซลเซียส ความดันโลหิต 100/60 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 150 ครั้งต่อนาที รู้สึกตัว เวลา 10.15 น. มีอาการชัก เวลา 17.00 น. ชักเกร็ง กระสับกระส่าย เวลา 18.30 น. เอะอะว๊ายว๊าย ชักเกร็งทั้งตัว เวลา 19.00 น. ความดันโลหิตวัดไม่ได้ ย้ายเข้าหอผู้ป่วยวิกฤติ แพทย์ใส่ท่อช่วยหายใจ ผู้ป่วยเสียชีวิตในเวลา 23.00 น. แพทย์วินิจฉัย Dengue Shock Syndrome ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ CBC (วันที่ 12 สิงหาคม 2555 เวลา 13.30 น.) ฮีมาโตคริต 47% เม็ดเลือดขาว 3,140 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ลิมโฟไซต์ 23% เกร็ดเลือด 80,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร CBC (วันที่ 12 สิงหาคม 2555 เวลา 19.00 น.) ฮีมาโตคริต 42% เกร็ดเลือด 26,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ทำ Test kit (12/8/2012) พบ IgM และ IgG ให้ผลบวก และเก็บซีรัมส่งตรวจยืนยันที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังไม่ทราบผล ประวัติเสี่ยงพบว่า ในหมู่บ้านนี้เคยมีผู้ป่วยไข้เลือดออก 3 ราย รายสุดท้ายประมาณ 1 เดือนก่อนหน้านี้ ทีม SRRT ดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมจากครอบครัวและชุมชน มีสมาชิก 2 คน เป็นพ่อและแม่ ไม่พบผู้ป่วยรายอื่น สำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ดัชนีลูกน้ำยุงลายบ้านผู้ป่วย ค่า CI=50% เจ้าหน้าที่ได้พ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวแก่ในรัศมี 100 เมตร อยู่ระหว่างการเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง

3. เมลิออยโดสิส เสียชีวิต จังหวัดยโสธร 1 ราย เพศชาย อายุ 8 ปี อยู่ที่ตำบลทุ่งมน อำเภอคำเขื่อนแก้ว ผู้ป่วยไม่มีโรคประจำตัว ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ อาศัยอยู่กับตา ยาย และพี่ชาย พ่อและแม่ทำงานโรงงานที่ระยอง เริ่มป่วยในวันที่ 17 กรกฎาคม 2555 มีไข้สูง หนาวสั่น ไอมีเสมหะ วันที่ 18 กรกฎาคม 2555 ไข้สูง ไปที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้รับยามารับประทาน ในวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 ไข้ยังสูงตลอด รักษาคลินิกแพทย์ฉัตรยาลดไข้ วันที่ 20 กรกฎาคม 2555 ไข้สูง รักษาที่โรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว แผนกผู้ป่วยนอก สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 40.3 องศาเซลเซียส หายใจ 24 ครั้งต่อนาที ชีพจร 124 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 90/60 มิลลิเมตรปรอท Tourniquet test ให้ผลลบ คอแดงเล็กน้อย CBC : ฮีมาโตคริต 34.24% เม็ดเลือดขาว 5,170 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกร็ดเลือด 193,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ให้ยาลดไข้ ยาปฏิชีวนะ และยาลดไข้เสมหะ วันที่ 22 กรกฎาคม 2555 ไข้สูง ไปรักษาที่คลินิกเดิม แพทย์ส่งต่อโรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว อุณหภูมิกาย 39 องศาเซลเซียส Tourniquet test ให้ผลลบ แพทย์วินิจฉัยสงสัยไข้เด็งกี ให้นอนโรงพยาบาลในวันที่ 23 กรกฎาคม 2555 ไข้สูง เม็ดเลือดขาวลดลงอย่างรวดเร็วจาก 5,220 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร (ในวันที่ 22 กรกฎาคม) เหลือ 1,550 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เวลา 11.45 น. จึงส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาลยโสธร สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 39.1 องศาเซลเซียส ชีพจร 126 ครั้งต่อนาที หายใจ 40 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 50/30 มิลลิเมตรปรอท CBC : ฮีมาโตคริต 32% เม็ดเลือดขาว 300 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร นิวโทรฟิล 36% ลิมโฟไซต์ 63% เกร็ดเลือด 114,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคไข้กาฬหลังแอ่น ให้ยาปฏิชีวนะเข้าหลอดเลือดดำ ใส่ท่อช่วยหายใจ เวลา 18.00 น. ส่งผู้ป่วยไปรักษา

ต่อโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ความดันโลหิต 90/50 มิลลิเมตรปรอท CBC : ฮีมาโตคริต 31.6% เม็ดเลือดขาว 1,630 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกร็ดเลือด 87,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ผู้ป่วยเสียชีวิต เวลา 23.00 น. แพทย์วินิจฉัย Melioid Sepsis ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเบื้องต้น Melioid titer ให้ผลบวก ผลการเพาะเชื้อจากเลือดพบ *Burkholderia pseudomallei* ประวัติการรับเชื้อ ก่อนป่วย 3 วันผู้ป่วยลุยน้ำในทุ่งนา ไม่มีข้อมูลการมีบาดแผล ผู้ป่วยมีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ชอบสวมรองเท้า ชอบลุยน้ำฝนทุ่งนาในวันหยุด ทำให้มีโอกาสสัมผัสผืนดินและน้ำโคลนในทุ่งนา ทีม SRRT ดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมไม่พบผู้ป่วย ทางโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์วางแผนทำ Dead case conference

สถานการณ์ต่างประเทศ

ไข้เวสต์ไนล์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีต้นปี พ.ศ. 2555 จนถึงวันที่ 21 สิงหาคม 2555 พบการติดเชื้อไวรัสเวสต์ไนล์ในคน 47 ใน 47 มลรัฐ ศูนย์ควบคุมโรค (CDC) สหรัฐอเมริกา ได้รับรายงานผู้ป่วยรวมทั้งหมด 1,118 ราย เสียชีวิต 41 ราย โดยในจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดมี 629 ราย (56%) โรคกล้ามเนื้อสั่นระบบประสาท (เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ หรือ ใช้สมองอักเสบ) และ 489 ราย (44%) ไม่กล้ามเนื้อสั่นระบบประสาท ผู้ป่วยทั้งหมดในปี พ.ศ. 2555 ที่ได้รับรายงานถึงสัปดาห์ที่สามของเดือนสิงหาคมนับเป็นจำนวนมากที่สุด ตั้งแต่พบการระบาดครั้งแรกในสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2542 ผู้ป่วยประมาณร้อยละ 75 พบใน 5 มลรัฐ คือ เท็กซัส มิสซิสซิปปี ลุยเซียนา เซาท์ดาโคตา และโอคลาโฮมา ผู้ติดเชื้อเกือบครึ่งของผู้ป่วยทั้งหมดรายงานมาจากเท็กซัส (แหล่งที่มา : <http://www.cdc.gov/ncidod/dvbid/westnile/index.htm>)